גר מצוה

עד א מיי׳ פ״א מהל׳ פקולי

ער א ממיי פיים מהכי פסומי מוקדשין הלכה כא: עה ב מייי פ״ה מהלי ביאת

מוקדשין הלכה כא:

מקדש הלכה יו סמג לאוין שט: לאוין שט: עו ג ד מיי׳ פ״א מהל׳ פסולי ל) זבחים טו:, 3) [ע" תום' שבת לג: ד"ה ויכול], ג) [פרה פ"ו מ"ג], ד) [במדבר יט], ה) ס״ל שופר,

תורה אור השלם

ו. וְכַפֵּר אֲהַרֹן עַל קַרְנֹתַיו יי רְבָּשֶׁ נְה מִדָּם חַטַּאת אַחַת בַּשָּׁנָה מִדָּם חַטַּאת הַכָּפָּרִים אַחַת בַּשְּׁנָה יְכַפֵּר עָלָיו לְדֹרֹתֵיכֶם קֹדֶשׁ קָּדְשִׁים הוא לִייָ:

2. וִיָּצָא אֶל הַמִּוֹבֵּחַ אֲשֶׁר לְפָנֵי יִי וְכָפֶּר עָלְיוּ וְלְקַח מִדֵּם הַפָּר וּמִדֵּם הַשְּׁעִיר וְנָתֵן עַל קַרְנוֹת הַמִּוְבָּחַ רמדרר דיר

גליון הש"ם

גמ' שאני רגל דלא מצי מבמל. עי זכחים דף ק"י ע"א תוס' ד"ה מין במינו:

> לעזי רש"י אגוטי"ר. לשאוב.

מוסף רש"י

מזה בפני עצמו ומזה בפני עצמו. אין מערבין דם הפר ושעיר לקרטת המובח הפנימי, אלא נותן זה בעלמו מה בעלמו וחחורה היו

תום' ישנים

לדף נז ע"א הניחא למאן דאמר הימנו ודבר אחר לא הוי היקש. כי סכל דבין נפר ונין נשעיר כחיד מעלה ומעוה. אלא נתיב מענים ומסים, מנח (שהמניח) [שהמנין] לא (סבר) [כתיב] שם. וא״ת לדידיה נמי מי ניחא והא קאמר לעיל לא יאמר מעלה בפר דגמיר ממעלה בשעיר כו' והיכי הוה גמיר אי לאו הוה כתיב ביה גמיר חי נחו הוה כחיב ביה [ב]פירוש והא דבר הלמד בהיקש אין חוזר ומלמד בהיקש. וי"ל כי המלמוד לא חש להאריך בהך סוגיא ושיטת המלמוד דלעיל, אלא סממא פריך דלהאי תנא אתי שפיר האי אבל לאידך תנא מאי איכא למימר, ובמסקנא מימרלא שפיר. חוץ מפנים בחד זימנא גמר. ופי׳ רש״י אי נמי סבירא לן דפנים בהיקש למד יכול ללמוד על ההיכל בבח אחח מה] שכתוב בפירוש כגון אחת מעלה בשעיר ושבע למטה בפר ועמהם אף [מה] שלמד בהיקש. ול"ע בכל דוכתא שמוכיר למד מן הלמד (למד) שלא יביאנו (עד) [הלמד על דרך זה] [ו]כעין פירוש זה (ו)פי׳ ר"ח כלומר הא דגמריץ (ח)פרירים כטותו החדגתוניק בהיקש שיהא אחת למעלה ושבע למטה בפר ושעיר גמרינן כרי בהיקש שיהא כן בחוץ כפנים. ויש ספרים דגרסי

וקבל בו את הדם. כל קבלות של כל ימות השנה קמבעיא ליה: מין במינו. מזרק במזרק: חולך. ונמלא שאין קבלה זו בכהן שהרי אינו אוחז במזרק שהדם בו: מאי לאו הושיב מזרק המלא בחוך הריקן. שעירה ממנו והא הכא נמי ולקח כתיב [ויקרא מז] ולקח מדם הפר

ומדם השעיר והך לקיחה אחיזת המורק היא: לא עירה מורק מלא. לאחר שעירה דם הפר לדם השעיר חוזר ומערה מזרק מלא לתוך מזרק ריקן: עומד על גבי כלים וכו'. דתנה דבי רבי ישמעאל הואיל ורצפה מקדשת וכלי שרת מקדשים מה כלי שרת לא יהא דבר חולך בינו ובין כלי שרת אף רלפה לא יהא דבר חולץ בינו לבין הרלפה במס' זבחים (דף כד.): על גבי רגל חבירו. אלמא מין במינו חולך: דלא מבטל ליה. חבירו את רגלו עד שיגמור עבודתו: כלי השרת. שני כלים במשמע ושירות אחת: סיב. הגדל סביב הדקל ונכרך עליו סביב כמין לולבין בגפנים והוא רך וסופג את הדם והדם יוצא מכל עבריו ואינו חוצך כל כך מי הויא כי האי גוונא חלילה או לא: זולף והולד וכו'. רישה דמתני' הכי (פרה פ"ן מ"ג) המקדש בשוקת והיה ספוג לתוכו מים שבספוג פסולין כילד יעשה זולף והולך עד שמגיע לספוג. שוקת היא אבן חלולה על שפת המעיין והמים נכנסין לה דרך חור שבדופנה ומשקין בה בהמות ומקדשין

ויולאות מכל עבריו ונכנסות בינו לבין הכלי אבל דם עב הוא: בדם כשר. דקליש: נקומן פסול. בקידוש שהקומן טעון להתקדש בכלי לאחר הקמיצה והוא כנגד קבלה בדם פסול דחייץ:

מחני

בה אפר חטאת לתוך מים חיים והיא הכלי. מים שבספוג פסולין דחיים אל כלי די בעינן שיהו המים נוגעין בכלי כילד הוא עושה כשבא ליטול את המים וליתנם בללוחית ובשפופרת זולף וגומר את כל המים אשר בשוקת עד שמגיע לספוג. זולף סי שואף עד המצוי אגוטי"ר בלע"ז וכדאמרינן במועד קטן (דף יא:) זולף וגומר כדרכו. אלמא ספוג לא חייך ולא פסיל אלא הנבלעים בתוכו והוא הדין לסיב: שאני מיא דקלישי.

רבי יונתן אומר מזה בפני עצמו ומזה בפני עצמו אמר לו רבי יאשיה והלא כבר נאמר יאחת אמר לו רבי יונתן והלא כבר נאמר ימדם הפר ומדם השעיר אם כן למה נאמר אחת לומר לך אחת ולא שתים מדם הפר אחת ולא שתים מדם השעיר תניא אידך ולקח מדם הפר ומדם השעיר שיהיו מעורבין זה בזה אתה אומר שיהיו מעורבין זה בזה או אינו אלא מזה בפני עצמו ומזה בפני עצמו תלמוד לומר אחת וסתמא כרבי יאשיה: נתן את המלא בריקן וכו': בעא מיניה רמי בר חמא מרב חסדא הניח מזרק בתוך מזרק וקבל בו את הדם מהו מין במינוֹ חוציץ אאו אינוֹ חוצץ אמר ליה תניתוה נתן את המלא בריקן מאי לאו הושיב מזרָק מַלֹא לתוך מזרק ריקן לא עירה מזרק מלא לתוך מזרק ריקן הא תנא ליה רישא עירה דם הפר לתוך דם השעיר כדי לערבן יפה יפה תא שמע יהיה עומד על גבי כלי או על גבי רגל חבירו פסול ∘שאני רגל דלא מצי מבטיל ליה איכא דאמרי הכי בעי מיניה דרך שירות בכך או אין דרך שירות בכך תא שמע דתנא דבי רבי ישמעאל את כל כלי השרת אשר ישרתו בם בקודש שני כלים ושירות אחת בעא מיניה רמי בר חמא מרב חסדא יהניח סיב בתוך המזרק וקבל בו את הדם מהו מין בשאינו מינו חוצץ או אינו חוצץ כיון דמחלחל לא חייץ או דילמא לא שנא אמר ליה תנינא יוולף והולך עד שמגיע לספוג שאני מיא דקלישי איכא דאמרי הכי פשט ליה יבדם כשר יבקומץ פסול:

יאשיה דריש אחת להאי דרשא ולא רבי מתני יונתן דילמא רבי יונתן דריש ליה ורבי יאשיה דריש ליה לדרשא אחרת כדרשי׳ ליה בפרק קמא דשבועות (דף ח:) כפרה זו לא תהא אלא פעם אחת בשנה אי נמי כפרה אחת הוא מכפר ואינו מכפר שתי

רבי יונתן אומר מזה בפני עצמו ומזה בפני עצמו. תימה לי

אחד בפני עלמו והכא משמע דאית ליה דווקא מזה בפני עלמו

ומזה בפני עלמו ונראה לי כיון דמשמע הכי ומשמע הכי ילמד

והא רבי יונתן אית ליה דמשמע שניהן כאחד ומשמע אחד

סתום מן המפורש כי היכי דלפני

ולפנים ובהיכל נותן מזה בעלמו ומזה

כפרות מיהו מה שהקשיתי ממאי דקאמר סתמא כרבי יאשיה בלאו הכי ניחא דהא לא האמר רבי יאשיה היא אלא כרבי יאשיה פירוש דסבירא ליה כווחיה דמערבין לקרנות ולאו מטעמיה דלדידיה נפקא ליה בלא דרשם דאחת ודילמה רבי יהודה היא דאית ליה מערבין אע"ג דמשמע ליה כל אחת ואחת בפני עלמה כרבי יונתן נפקא ליה מאחת דמערבין כדפר׳ לעיל והא דקאמר סתמא כרבי יאשיה הכי נמי הוה מלי למימר רבי יהודה היא דשמעינן ליה בהדיא בהקומץ רבה (מנחות כב:) דמערבין אלא מפני שלא הובא בשמעתין נקט רבי יאשיה שהזכירו לעיל במחלוקת עם רבי יונתן וא״ת למ״ד אין מערבין לקרנות מנא ליה דעולין אין מבטלים זה את זה יש לומר נפקא ליה מדם דם בפרק התערובת (זכחים דף פא:) ואין לתמוה מאי שנא דשבע על טיהרו מערבין לכולי עלמא ובקרנות פליגי ויש לומר בלפני ולפנים על כרחך אין מערבין כדמוכח קרא בהדיא דלאחר שנתן מדם הפר שוחט את השעיר ואם כן גם באהל מועד כן כדכתיב וכן יעשה באהל מועד ולקרנות כתיב מדם הפר ומדם השעיר משמע ליה מזה בעצמו ומזה בעצמו

דומיא דאינך כיון דהזכיר בהדיא פר ושעיר אבל בשבע על טיהרו כחיב והזה עליו מן הדם באלבעו שבע פעמים משמע מכל הדם מזה שבע פעמים ותו לא: **בירן במינו** חוצץ או אינו חוצץ. אבל שאינו מינו פשיטא דחולץ ולא קרי ביה ולקח וכן בפרק שני דובחים (דף מד.) שלא יהא דבר חולץ בינו לבין כלי שרת וכן בפרק מקום שנהגו (פסחים מ:), גבי יששכר איש כפר ברקאי דהוה כריך ידיה בשיראי ותימה דבפרק לולב הגזול (סוכה לו.) מסקינן דלקיחה על ידי דבר אחר שמה לקיחה ויש לומר דהתם מיירי שכורך סודר סביב הלולב ומאריך בו ועושה מן הסודר כמו בית יד ואוחז בו אבל היכא דכריך ידיה בסודר ותופש הלולב כך לא שמה לקיחה ומזרק בתוך מזרק דהכא דמשמע דפשיטא ליה אי הוה שאינו מינו היה חוצץ לא מיירי שאוחז החיצון בשפתותיו דאז ודאי לא חייץ דהוה ליה כמו בית יד אלא שאוחזו למטה בשוליו וכן צריך לומר מתוך ההיא שמעתא גופא בפרק לולב הגזול כמו שחילקנו דאי לא חימא הכי אלא נימא דבכל ענין לקיחה על ידי דבר אחר שמה לקיחה אם כן מיקשי דרבא אדרבא דאמר בתר הכי מין במינו אינו חולץ הא שאין מינו חולץ ולעיל קאמר גבי סודר לקיחה על ידי דבר אחר שמה לקיחה ואפילו שאינו מינו וק"ל מאי פריך מאי לאו נמן מזרק המלא למוך הריקן לימא אין הכי נמי ואין אוחז את החיצון בשוליו אלא בשפחוחיו ויש לומר דפשיטא ליה שלא היה יכול לאוחזו כך ביד אחת שמי מזרקות כבידות שיש בהן כל דם הפר והשעיר וריצב"א חירץ דבשמעתא גבי כלי שרת מין בשאינו מינו חולץ בכל ענין דאפילו אם חמלא לומר דגבי לולב יש חילוק כדפיר' גבי כלי שרת בכל ענין מין בשאינו מינו חוצץ דנהי דכי עביד כעין בית יד מיקרי לקיחה גבי כלי שרת דכתיב ולקח הכהן לא מיקרי לקיחה בעלמו של כהן:

הוא מנים להשפעי ליה במיינול את יחדי המאות המיינול המיינול היחדי המיינול מיינול מיינול המיינול המיינול המיינול מיינול מיי זה את זה ולא מין במינו (לא) בעל אלא מקראי אחריני וקאתר החם דאינהו (לא) סבירא להי דאין מערבין לקרנות ולא מלי ילפי מיניה (ד)אע"ג דעל טהרו של מזבח מערבין החם היינו טעמא משום דלא כתיב ומדם השעיר. ריב"א. אך ל"ע (אלא) (מנא לן) דמערבין לטהרו של מזבח. שאני התם דבתיב אחת. בפ"ק דשבועות (יד, א) דריש כפרה זו לא מהא אלא פעם אחת בשנה מוכפר על קרנותיו (פעם) אחת ומאחת בשנה מפיק כפרה אחת מכפר ואינו מכפר שתי כפרות, הנהו דרשות דריש מדסמכינהו לוכפר אבל הכא דריש ממשמעות הלחם. על בי לענות היים ממשמעות הלחם. עדיב לעמוד קודם אחת ולא שתים שרם הפר. וא"ת (וכי) [והיכי] ס"ד שימן שמים על כל קרן. וי"ל דמיירי כגון שנשפך דם הפר והגיא אחר שלא יתחיל

אלא ממקום שפסק כדאמרי ר' אליעור ור' שמעון בפרקין, ואמריען נמי לקמן דטעמא משום דכמיב אטאח אחח ולא שני מטוין. מ"ר. ובתבוא ברבי יאשיה. ואחת משמע לאפוקי דלא מימא שלריך להפסיק (ד)משום דכתיב מדם הפר ומדם השעיר אבל בעלמא אע"ג דלא כמיב יחדו כמאן דכמיב דמי. בייב חוצין. וא"מ למה לי אלילה, והא הוה ליה לקיחה על ידי דבר אחר [ד]שמה לקיחה, ואט"ג

חה הלשון דחון ופנים משמע לדפרשית. מיר. ה"ג תגיא גפי גבי פר העלם דבר של ציבור. כי זו אינה משנה. [והיו עליה כפה פיפי דפים של פר העלם דבר של ציבור. שכשר במרובה בגדים דמתני לה במו"כ [ויקרא, דיבורא דמטאות פרשתא ג, ז], אבל מה ששנינו במגילה [ט, ב] אין בין פר כהן משיח למרובה בגדים אלא פר הבא על כל המצות, היינו כגון שחטא משיח עצמו שהוא עצמו מביאו ולא מרובה בגדים. ולא כפי ריב״א), ודיו עדיה כשה שיפי דשים של פר בו". ופליג ר' אלישור אמנא קמא. וא״מ מאי קושיא דילמא שלא בממכוון עשו בדקסני נמי ואם נגעו נגעו. י"ל שכולן לא היו נוגעין כיון שלא בממכוין עושה כן ועוד שהכהנים זריזין הן. מ״ר. שלא בסידרן. שלא היו אחת למעלה ושבע למטה כסדר פר יום הכפורים. אבל רש״י פירש גבי כסידרן דיום הכפורים כולן זו למטה מזו, ואין נראה דהא לא בעינן אלא אחת למעלה, אבל בשבע של מטה אין חילוק אם אינן בסידרן אלא שיהו כולן למטה מן הראשונה, דכמנגדנא דלעיל לא מיירי אלא (שמלרין) (שמלדו) (אחת) באחת גב ידו למטה ובשבע גב ידו למעלה. וה"ר יוסף פיי שלא כסידרן (מני) (מפני) שלא היו שם אלא שבע. ול"ע (ו)אם היו בפר ושעירי ע"ז שמונה או שבע א) . גתערבו דו רשים ברשים. פיי היינו [קודם] שיזה ממנות שבהיכל דאי קודם ממטוש שבפנים והא אמר עולא לקמן שעיר ששמטו קודם ממטוש שבפר שבפנים לא עשה ולא כלום, ווססמאא לא פליג אדעולא. והתורה אבורה ובדה שבפר את הקדש בו'. ה"ר יוסף ל"ג ליה וכילה מכפר את הקדש דלקמן דרשי ליה ר' עקיבא ורבי יהודה לדרשא אחרימי, ומירון משובש הוא בספרים לפי שראו והסורה אמרה כוי, אלא ודאי גרסיטן והסורה אמרה כלה דם הפר ואחר כלה דם השעיר דאיכא מאן דאמר לקמן [ד]כסידכן מעכב, ואפילו למאן דאמר לא מעכב מצוה מיהא איכא, והוי כי ההיא דבסמוך והסורה אמרה כן למעלה ואחר כך למטה. באה דם הפר בו'. משמע דלא קפיד אלא במה שמקדים שעיר לפר, אבל במה שטחן של שניהם ביחד אינו מקפיד, וכן לקמן גבי נותן שבע למטה לשם פר ולשם שעיר וגמגום קצח אמאי לא קפיד בהכי. גותן אחת אשלה ושבע צכשה דשש פר. ואש״ג (שמטוח) ושמערבן דם השעיר ובוְהני הואות, בטל הוא ואינו מתכוין להואות מדם השעיר ואפילו למאק דאמר מלות אין לריכות כונה היינו כשהגיע זמנו, אבל כאן לא הגיע עדיין זמן הואת דם השעיר. ומשום בל חוסיף ליכא שלא נאמר בל חוסיף אלא כשהוא בעלמו כדאמריען בראש השנה [כת, ב] לא נאמר בל מוסיף אלא כשהוא בעלמו, ועוד דספיקא הוא. ע״ב דדף 11 ע״א

בעלמו ה"נ לקרנות דכתיב מדם הפר רבינו חננאל ומדם השעיר מסתמא מזה בעלמו ומזה בעלמו ובהא נמי מיתרלא מאי דק"ל דחייה הוא לא ליהוי דחוי. דתניא למעלה הוא אומר ואת דמייתי בסמוך תניא אידך וכו' עד דמו ישפוך. למטה הוא אומו מלמוד לומר אחת וסתמא כרבי יאשיה ואת כל דמה ישפוך. חטאת והיכי אתיא כרבי יאשיה והא לרבי שקיבל דמה בד' כוסות כו' יאשיה בלא אחת נמי סבירא לי' כמאן לתוך דם השעיר נתן את דכתיב יחדיו דמי בשלמא הא דאמר המלא רריהו. פי׳. עוד החזיר ליה ר' יאשיה לר' יונתן והלא כבר הדם מן המזרק המלא במזרק הריקן למה והלא כבר עירה נאמר אחת איכא למימר לדר' יונתן דה הפר רדה השטיר רדי האמר ליה אבל לדידיה בלא אחת נמי אלא יש לומר אע"ג דמעיקרא הוה על קרנות מזכח הזהב. תנן כמאן דאמר מערבין לקרנות. דאתמר ר' יאשיה ור' יונתן סלקא דעתך דלרבי יאשיה מערבין בלא קרא דאחת בתר דאייתי קרא דאחת י חד אמר מערבין, וחד אמר אין מערבין. תסתיים דר׳ יאשיה דאמר מערבין, דאע״ג הדר ביה וסבירא ליה דאי לאו אחת ה״א אין מערבין דומיא דלפני ולפנים דלא כתיב יחדו כמאן דכתיב ודהיכל דילמד סתום מן המפורש כדפי׳ יחדו דמי. דתניא אביו ואמו קילל אביו קלל אמו קלל דברי ר' יאשיה כו'. פיר' ובהא נמי מיתרלא מאי דק"ל הא דקאמר לעיל תסתיים דרצי יאשיה כתיב איש איש אשר יקלל את הוא דאמר מערבין ודחי אפילו חימא לאב. עוד כתיב אביו ואמו רבי יונתן שאני הכא דכתיב אחת קילל, חזר סמך הקללה לאם. ל) ש"מ כי את זה מהן קלל חייב מפני שסמך הקללה והשתא תימה לי מאי קא דחי אפילו תימא לרבי יונתן מערבין אם כן כל לזו ולזו, אבל לא סמך הקללה לשניהם, הייתי אומר שכן לרבי יאשיה מערבין והא ע"כ חד מינייהו אמר אין מערבין דקאמר . לעולם אינו חייב עד שיקלל שניהם. דאע"ג דלא כתיב ר' יונתן ורבי יאשיה חד אמר מערבין וחד אמר אין מערבין אבל למאי ודחינן לעולם מתני׳ ר׳ יונתן דפרישית ניחא דה"ק שאני הכא דכתיב . היא. ואט"ג דרטי יחדו. שאוי הכא דכיון דכתיב וכפר על אחת דאי לא כתיב אחת סברא הוא קרנותיו אחת בשנה מדם דאפילו לר׳ יאשיה ה״א אין מערבין הכפורים כמאן דכתיב יחדו דמי. ואקשינן ר' יונתן ולא ר' יאשיה, והא ר' יאשיה דילמד סתום מן המפורש כדפרי' ואם כן מאן האי תנא דאמר מערבין אלא שמעינן ליה בהדיא דאע״ג דלא כתיב יחדו כמאן דכתיב ע"כ מדכתיב אחת ומאן לימא לן דרבי יחדו דמי. ומשנינן שאני . הכא כיוז דכתיב ולקח מדם קרא. תניא דלא כשנויין ולקח . מדם הפר ומדם השעיר שיהו מעורבין דברי ר' יאשיה כו'. ופשוטה היא. עד כאן שייך

לעמוד קודם. יניה הניח מזרק בתוך מזרק וקיבל בו את הדם פשיטא לי דודאי מין במינו אינו חוצץ, מיהו דרך שירות בכך אי לא. ... ופשטנא מיהא ואת כל כלי השרת וגו', שני כלים בשירות אחת. אבל הניח סיב שהוא אדליף במזרק וקיבל בו את הדם, כיון דמחלחל ויורד בקרקעית הכלי אינו חוצץ. אבל אם הוא קומץ שהוא מולח שאיוו יורד פמול.

א) נ"ל ש"מ כי איזו מהם שקלל

תום' ישנים (המשך) לעמוד קודם ל**מעלה הוא** אומר ואת דמו ישפוד כו'. בש כם מנית למימר דדוקם כתיכי דלמעלה אין לריך כל דמו אבל לחיים דמו אבל למטה לריך, דהא פשיטא דשוין הן, ועוד